

รายงาน การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

- อุบัติเหตุจลาจลในจังหวัดภูเก็ต 454

สาระสำคัญในฉบับ

Highlight

อุบัติเหตุจลาจลในจังหวัดภูเก็ต

อุบัติเหตุทางการจราจรที่สูงขึ้นในจังหวัดภูเก็ต แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มจำนวนยานพาหนะและการใช้ถนน อย่างรวดเร็ว โดยมีผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจราจร ประมาณ 10 คนต่อวัน ใน พ.ศ 2528 เป็นประมาณ 25 คนต่อวัน ใน พ.ศ 2533 ผู้ได้รับบาดเจ็บ ร้อยละ 75 เป็นชาวจังหวัดภูเก็ต มีอายุระหว่าง 15 ถึง 29 ปี และวันอาทิตย์จะมีปริมาณการเกิดอุบัติเหตุสูงกว่าวันอื่นๆ จากรายงานของโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ใน พ.ศ 2533 ร้อยละ 89 ของผู้ป่วยด้วยอุบัติเหตุจากการจราจรทั้งหมดเกิดจากรถจักรยานยนต์

๑	๕๑	๐๕๔๔ พ.ศ.
๒	๕๐	๑๕๔๔ พ.ศ.
๓	๔๕	๒๕๔๔ พ.ศ.
๔	๔๔	๓๕๔๔ พ.ศ.

อุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ต

ภูเก็ต เป็นจังหวัดเล็กๆ ซึ่งมีพื้นที่เพียง 547 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรประมาณ 170,000 คน เท่านั้น แต่มีลักษณะเฉพาะตัว ที่แตกต่างออกไป จากจังหวัดอื่นๆ อันเนื่องมาจาก เป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทย ที่มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นเกาะ แยกออกจากผืนแผ่นดินใหญ่ มีประวัติ การตั้งชุมชนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเมืองท่าใหญ่แห่งหนึ่งในมหาสมุทรอินเดียมาแต่ โบราณกาล รวมทั้งเป็นแหล่งแร่ดีบุกมานานกว่า 2,000 ปี ก่อให้เกิดเป็นแหล่งสะสมวัฒนธรรม หลากหลาย จากตะวันตก ตะวันออกกลาง จีน มลายู และชนพื้นเมือง จนได้พัฒนาการมา เป็นชุมชนชาวภูเก็ตในปัจจุบัน แต่ในช่วงทศวรรษหลัง มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตรวมของภูเก็ต สืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยน อาชีพเศรษฐกิจ จากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ มาเป็นอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ดังเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2533 ที่โดยสารมาโดยเครื่องบิน 1,720,473 คน มีเที่ยวบินทั้งปี 14,288 เที่ยวบิน และจำนวนโรงแรมที่มีห้องพัก รวมถึง 13,622 ห้อง

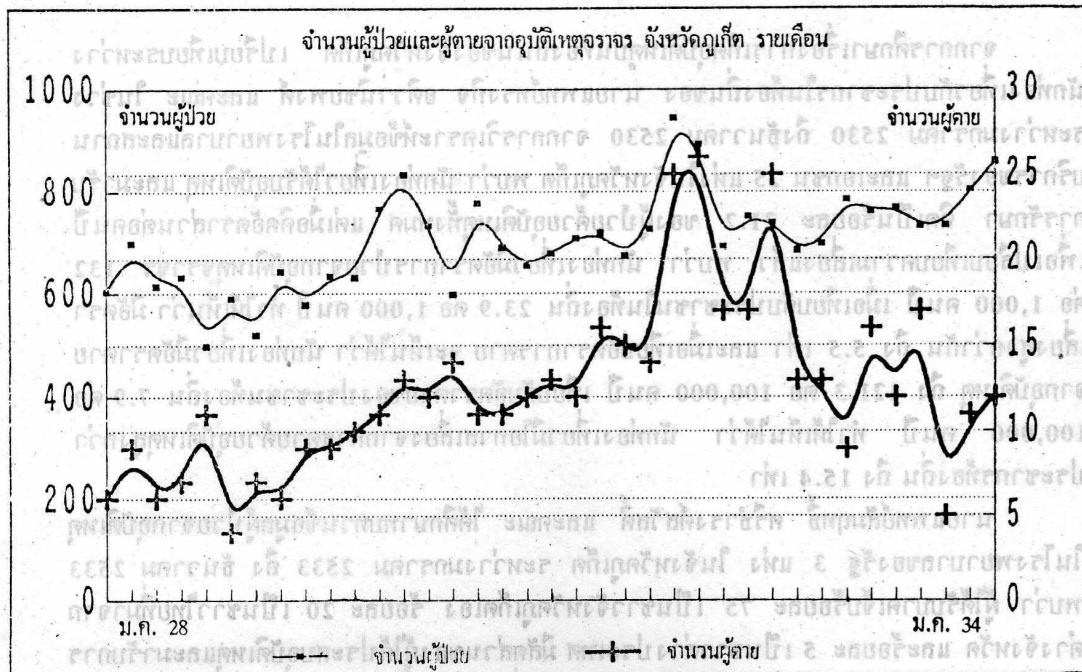
อุบัติเหตุทางการจราจรในจังหวัดภูเก็ต เป็นปรากฏการณ์สะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่ม ของการใช้ถนนหนทาง และจำนวนยานพาหนะที่รวดเร็วมาก จนไม่สามารถเตรียมรับสถานการณ์ ได้ทัน จำนวนผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจราจรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากประมาณ 10 คนต่อวัน ใน พ.ศ. 2528 มาเป็น ประมาณ 25 คนต่อวัน ใน พ.ศ. 2533 ปริมาณผู้ป่วยดังกล่าวมีแนวโน้ม ว่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วระหว่าง พ.ศ. 2528 ถึง 2532 และเพิ่มขึ้นช้าลงหลังจากนั้น ใน ขณะที่จำนวนผู้ที่ถึงแก่ความตายด้วยสาเหตุจากอุบัติเหตุจราจร เพิ่มขึ้นจาก 4 รายต่อเดือน ใน พ.ศ. 2528 ไปเป็น 15 รายต่อเดือน ใน พ.ศ. 2533 โดยมียอดสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ 2533 แล้วจึงมีการลดลงมา

จำนวนการเกิดอุบัติเหตุและจำนวนตายจาก อุบัติเหตุจราจร

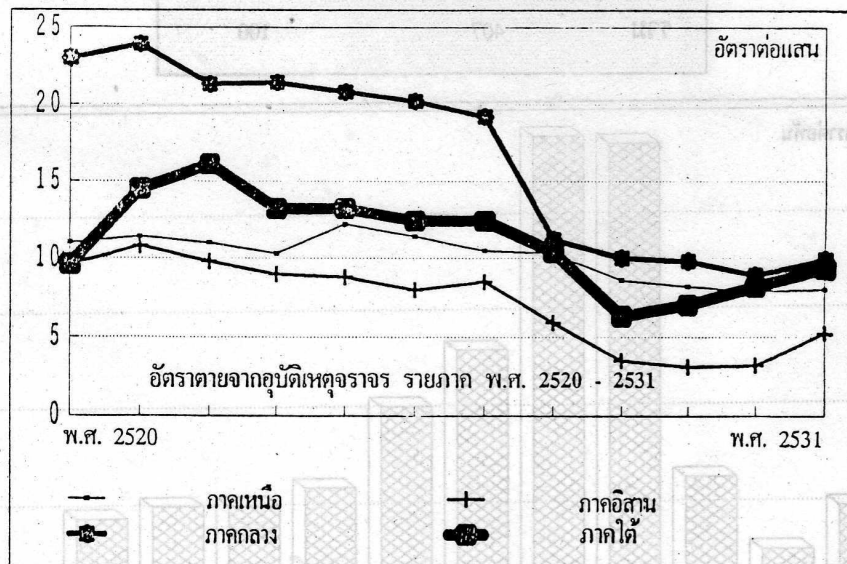
จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2528 - 2533

เฉลี่ยป่วย
(คน/วัน) เฉลี่ยตาย
(คน/เดือน)

พ.ศ. 2528	10	4
พ.ศ. 2529	8	3
พ.ศ. 2530	13	6
พ.ศ. 2531	20	8
พ.ศ. 2532	24	14
พ.ศ. 2533	25	15

เมื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มอัตราการตายของประชาชนด้วยอุบัติเหตุจราจร ในภาคต่างๆ จะเห็นได้ว่า ประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการตายจากอุบัติเหตุจราจรต่ำที่สุดมาตลอด ส่วนภาคกลาง มีอัตราการตายสูงที่สุด และค่อยๆ ลดลงมาจนมีอัตราใกล้เคียงกับอัตราการตายจากอุบัติเหตุจราจรของกลุ่มประชากรภาคใต้ ซึ่งยังสูงขึ้นเรื่อยๆ

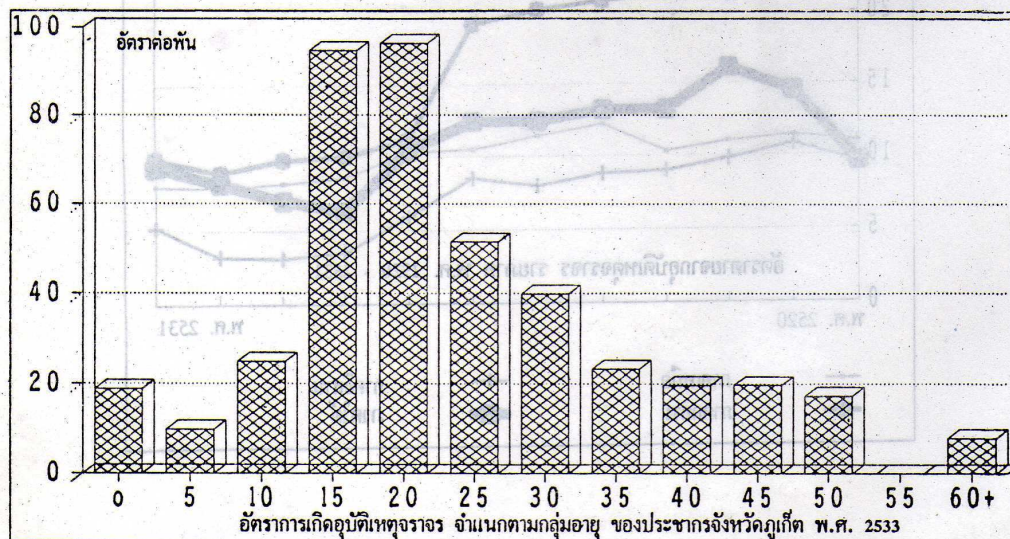

จากการศึกษาเรื่องการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนของจังหวัดภูเก็ต เปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชากรในท้องถิ่นของ นายแพทย์ทรงกิจ อควานิชยพงศ์ และคณะ ในช่วงระหว่างมกราคม 2530 ถึงธันวาคม 2530 จากการวิเคราะห์ข้อมูลในโรงพยาบาลและสถานบริการของรัฐฯ และเอกชน 25 แห่งในจังหวัดภูเก็ต พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับอุบัติเหตุ และมาได้รับการรักษา คิดเป็นร้อยละ 21.2 ของผู้ป่วยด้วยอุบัติเหตุทั้งหมด แต่เมื่อคิดอัตราส่วนต่อคนปี เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยงแล้ว พบว่า นักท่องเที่ยวมีอัตราการป่วยจากอุบัติเหตุจราจร 132 ต่อ 1,000 คนปี เมื่อเทียบกับประชากรในท้องถิ่น 23.9 ต่อ 1,000 คนปี ทำให้เห็นว่า มีอัตราเสี่ยงสูงกว่ากัน ถึง 5.5 เท่า และเมื่อเทียบอัตราการตาย จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวมีอัตราการตายจากอุบัติเหตุ ถึง 121.3 ต่อ 100,000 คนปี เทียบกับอัตราการตายของประชากรท้องถิ่น 7.9 ต่อ 100,000 คนปี ทำให้เห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวมีโอกาสเสี่ยงจากการตายด้วยอุบัติเหตุสูงกว่าประชากรท้องถิ่น ถึง 15.4 เท่า

นายแพทย์สัมพันธ์ ศรีธำรงค์สวัสดิ์ และคณะ ได้ศึกษาทบทวนข้อมูลผู้ป่วยจากอุบัติเหตุในโรงพยาบาลของรัฐ 3 แห่ง ในจังหวัดภูเก็ต ระหว่างมกราคม 2533 ถึง ธันวาคม 2533 พบว่า ผู้ได้รับบาดเจ็บร้อยละ 75 เป็นชาวจังหวัดภูเก็ตเอง ร้อยละ 20 เป็นชาวไทยที่มาจากต่างจังหวัด และร้อยละ 5 เป็นชาวต่างประเทศ มีสัดส่วนของผู้ได้ประสบอุบัติเหตุและมาได้รับการรักษาพยาบาล เป็นชาย ต่อ หญิง เท่ากับ 2.48 : 1 ซึ่งใกล้เคียงกับผลการศึกษาใน พ.ศ. 2530

การกระจายของผู้ป่วยจำแนกตามภูมิลำเนา

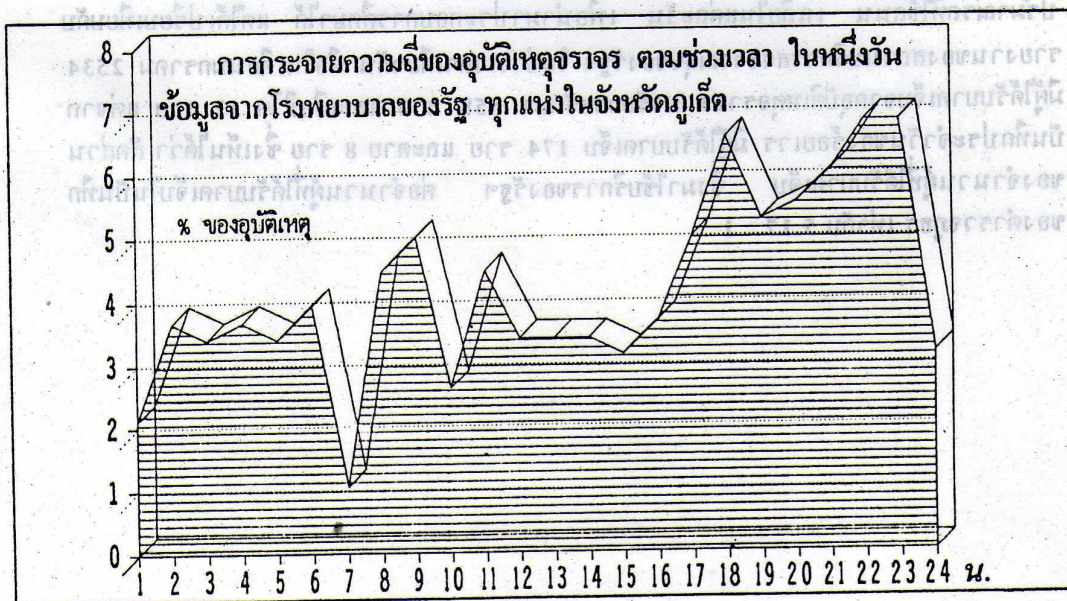
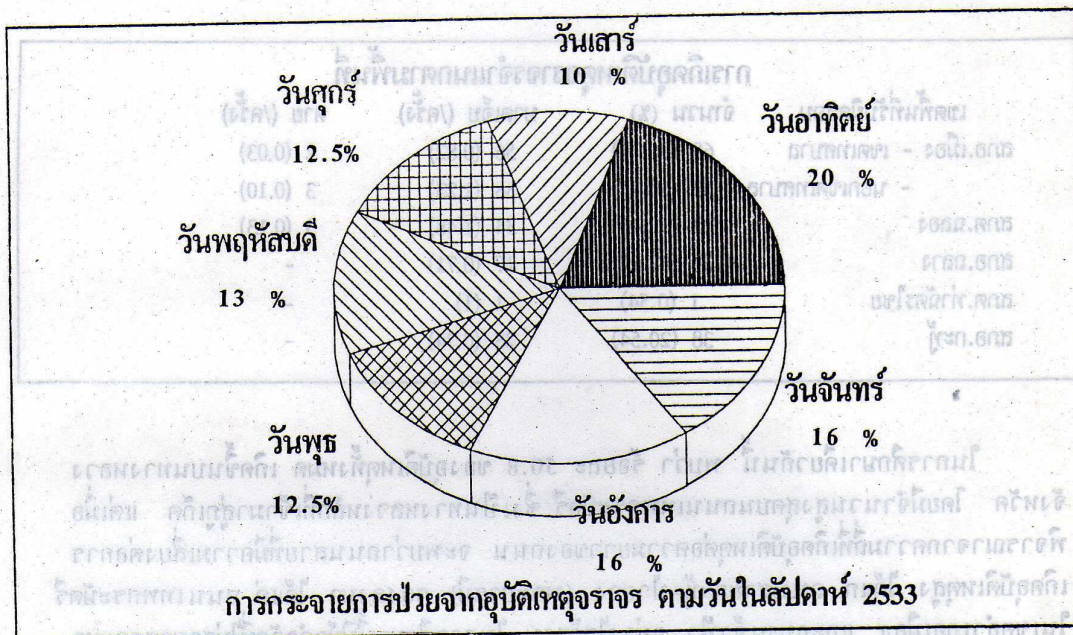
ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
ภูเก็ต	30.3	74.45
ต่างจังหวัด	85	20.88
ต่างประเทศ	19	4.67
รวม	407	100

(อ่านต่อหน้า 463)

อุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ต (ต่อจากหน้า 456)

คือ 2.45 : 1 จากการศึกษากลุ่มอายุของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและมารักษาพยาบาล ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15 ถึง 29 ปี ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 70 ของผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจราจรทั้งหมด สำหรับการกระจายของการเกิดอุบัติเหตุในวันต่างๆ ในสัปดาห์ ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่จะพบว่า ในวันอาทิตย์จะมีปริมาณการเกิดอุบัติเหตุสูงกว่าวันอื่นๆ และในการศึกษาเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า อุบัติเหตุทางจราจรในภูเก็ต มีจำนวนสูงในระหว่างเวลา 21.00 น. ถึง 23.00 น. ที่รองลงมาคือ ในช่วงระหว่าง 17.00 น. ถึง 18.00 น.

ในช่วงเดือนมกราคม 2534 นายแพทย์สมฤทธิ์ ศรีธำรงค์สวัสดิ์ และคณะ ได้ทำการศึกษาการเกิดอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนนจังหวัดภูเก็ต จากบันทึกประจำวันของร้อยเวรซึ่งประจำอยู่ในสถานีตำรวจทุกแห่ง ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า จำนวนอุบัติเหตุ ร้อยละ 36.8 ซึ่งร้อยละ 36.8 นี้ ร้อยเวรเข้าไปเกี่ยวข้อง และมีการบันทึกเอาไว้ เกิดขึ้นในเขตเทศบาล แต่ความรุนแรงของอุบัติเหตุซึ่งสะท้อนจากความบาดเจ็บและตายของผู้ประสบอุบัติเหตุ จะเห็นว่า มีมากในอำเภอเมืองที่อยู่นอกเขตเทศบาล ซึ่งได้แก่พื้นที่ของ สภอ.เมือง นอกเขตเทศบาลรวมทั้งพื้นที่ของ สภค.ฉลอง

การเกิดอุบัติเหตุจราจรจำแนกตามพื้นที่

เขตพื้นที่รับผิดชอบ	จำนวน (%)	บาดเจ็บ (/ครั้ง)	ตาย (/ครั้ง)
สภอ.เมือง - เขตเทศบาล	68 (36.76)	56 (0.82)	2 (0.03)
- นอกเขตเทศบาล	31 (16.76)	38 (1.23)	3 (0.10)
สภค.ฉลอง	23 (12.43)	34 (1.48)	3 (0.13)
สภอ.ถลาง	24 (12.97)	17 (0.71)	-
สภค.ท่าฉัตรไชย	1 (0.54)	1 (1)	-
สภอ.กะทู้	38 (20.54)	28 (0.74)	-

ในการศึกษาเดียวกันนี้ พบว่า ร้อยละ 50.8 ของอุบัติเหตุทั้งหมด เกิดขึ้นบนทางหลวงจังหวัด โดยมีจำนวนสูงสุดบนถนนเทพกระษัตรี ซึ่งเป็นทางหลวงหลักที่เข้ามาสู่ภูเก็ต แต่เมื่อพิจารณาจากสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุต่อความยาวของถนน จะพบว่าถนนสายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูง ได้แก่ ถนนสายกะทู้-ป่าตอง (พระบารมี) รองลงมา ได้แก่ ถนนเทพกระษัตรี ในเขตอำเภอเมือง และถนนเจ้าฟ้า อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาที่มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถหาปริมาณรถที่ใช้ถนน เฉลี่ยในแต่ละวัน เพื่อนำมาประกอบการศึกษาได้ แต่ได้เปรียบเทียบกับรายงานของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ในช่วงเวลาเดียวกัน คือในเดือนมกราคม 2534 มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร มารับการรักษา 858 ราย และเสียชีวิต 12 ราย แต่จากบันทึกประจำวันของร้อยเวร มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 174 ราย และตาย 8 ราย ซึ่งเห็นได้ว่า สัดส่วนของจำนวนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งมาใช้บริการของรัฐ ต่อจำนวนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในบันทึกของตำรวจ เท่ากับ 5.17 : 1

อุบัติเหตุบนทางหลวงจังหวัด				
ถนน (หมายเลข)	จำนวน	ความถี่/ทาง 1 กม.	บาดเจ็บ/ครั้ง	ตาย/ครั้ง
1. เทพกระษัตริ (402)	28	0.323	0.96	-
- เขต สกอ.เมือง	15	1.308	1.13	-
- เขต สกอ.กลาง	12	0.682	0.75	-
- เขต สกต.ท่าฉัตรไชย	1	0.063	1	-
2. วิจิตรสงคราม (4020)	8	0.658	0.88	0.25
3. เจ้าฟ้า (4021)	20	1.184	1.2	0.05
4. ศักดิ์เดช (4023)	3	0.436	1	-
5. วิเศษ (4024)	5	0.916	1.4	-
6. ท่าเรือ-หาดสุรินทร์(4025)	8	0.661	0.652	-
7. สี่แยกท่าเรือ-เมืองใหม่(4027)	2	0.103	1.5	-
8. ปฎัก (4028)	7	0.813	1.7	0.14
9. พระบารมี (4029)	10	1.786	1.3	-
10. เทพฯ-เชิงทะเล(4030)	1	0.171	-	-
11. เฉลิมพระเกียรติ ร.9(4042)	2	0.246	2	-

จำนวนรถจักรยานยนต์เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางจราจร จากรายงานของโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ใน พ.ศ. 2533 ร้อยละ 89 ของผู้ป่วยด้วยอุบัติเหตุจากการจราจรทั้งหมด เกิดจากรถจักรยานยนต์ จากรายงานของขนส่งจังหวัดภูเก็ต ในปี 2533 มีรถจักรยานยนต์ทั้งสิ้น 63,805 คัน ซึ่งเพิ่มจากจำนวน 27,887 คัน ในปี 2528 หรือคิดจำนวนรถจักรยานยนต์ต่อหลังคาเรือน เท่ากับ 2.1 คัน ต่อหลังคาเรือน

จำนวนยานพาหนะจำแนกตามประเภทที่จดทะเบียน จังหวัดภูเก็ต				
ประเภทยานพาหนะ	จำนวน (คัน)			
	2528	2529	2530	2533
1. รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ไม่เกิน 7 คน	1,843	1,926	2,307	4,902
2. รถยนต์นั่งส่วนบุคคล เกิน 7 คน	349	620	962	2,500
3. รถบรรทุกส่วนบุคคล	4,023	4,435	5,072	8,801
4. รถยนต์นั่งส่วนบุคคล สาธารณะ	372	512	568	588
5. รถจักรยานยนต์	27,887	30,816	36,299	63,805
ที่มา : หน่วยทะเบียนยานพาหนะ ภก.ภ.จ.ภูเก็ต (2528-2530)				
: ขนส่งจังหวัดภูเก็ต 2533				

ในกรณีของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนเขตทางหลวง ตามรายงานของกองกำกับการตำรวจทางหลวง 7 พบว่า รถที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ รถยนต์ปิคอัพ รองลงมาเป็นรถยนต์บรรทุก และรถจักรยานยนต์

การศึกษาจากคดีอุบัติเหตุในเดือนมกราคม 2534 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างยานพาหนะที่ใช้กับการบาดเจ็บและตายของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์จากการศึกษาดังกล่าว ในอุบัติเหตุทั้งสิ้น รวม 185 ครั้ง เกิดจากยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง 363 คัน ในจำนวนนี้ ร้อยละ 53 เป็นรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 35 เป็นรถยนต์ จะเห็นได้ว่า ผู้โดยสารของรถจักรยานยนต์ที่ประสบอุบัติเหตุ ได้รับบาดเจ็บถึงร้อยละ 85.1 ในขณะที่ผู้โดยสารรถยนต์ที่ประสบอุบัติเหตุ ได้รับบาดเจ็บร้อยละ 6.3 หรือกล่าวได้ว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ มีความเสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บ 9 เท่าของผู้โดยสารรถยนต์ รวมทั้งมีอัตราตายจากอุบัติเหตุของผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ เป็น 3 เท่าของผู้โดยสารรถยนต์

ประเภทยานพาหนะ	ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและผลที่เกิดขึ้น				
	จำนวน (%)	บาดเจ็บ (%)	อัตราป่วย (%)	ตาย (%)	อัตราตาย (%)
รถยนต์	130 (34.95)	11 (6.3)	8.46	1 (12.5)	0.77
รถโดยสาร	15 (4.03)	2 (1.2)	13.33	-	-
รถบรรทุก	19 (5.11)	4 (2.3)	21.05	-	-
รถจักรยานยนต์	199 (53.49)	148 (85.1)	74.37	5 (62.5)	2.51
คนเดินถนน	9 (2.42)	9 (5.2)	100	2 (25)	22.22
รวม	372 (100)	174 (100)	46.77	8 (100)	2.15

ในการทำการศึกษารุนแรงของผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร พบว่า ประมาณร้อยละ 59 เป็นความบาดเจ็บเล็กน้อย และร้อยละ 9 เท่านั้น ที่ก่อให้เกิดการแตกหัก หรืออันตรายต่อกระดูกและข้อ

ลักษณะของบาดแผล	
-บาดแผลฟกช้ำ, ถลอก	59.23 %
-บาดแผลฉีกขาดของผิวหนัง, กล้ามเนื้อ	31.17 %
-บาดแผลแตก, หัก, เคลื่อนของกระดูกและข้อ	9.60 %

ส่วนของอวัยวะที่ได้รับการบาดเจ็บ พบได้ทั้งศีรษะ ลำตัว แขน และขา แต่ที่ก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิต เป็นการบาดเจ็บที่ศีรษะเท่านั้น

ความรุนแรงของบาดแผลตามตำแหน่งต่าง ๆ			
ตำแหน่ง	ไม่สาหัส(%)	สาหัส(%)	ตาย(%)
ศีรษะ	84.41	12.90	2.69
ลำตัว/คอ	89.74	10.26	-
แขนขา	91.23	8.77	-
แขนซ้าย	84.85	15.15	-
ขาขวา	83.84	16.16	-
ขาซ้าย	91.49	8.51	-

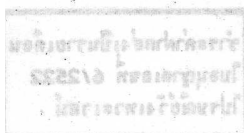
รายงานโดย นายแพทย์วิพุธ พูลเจริญ

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต

บทบรรณาธิการ

จากรายงานอุบัติเหตุการจราจรในจังหวัดภูเก็ตครั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า อุบัติเหตุเกิดขึ้นสูงสุดในวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ มีผู้คนไปท่องเที่ยวกันมาก หากมีหน่วยตำรวจจราจรเคลื่อนที่คอยสอดส่องดูแลตามถนนสายสำคัญต่างๆ ที่พบอุบัติเหตุสูง โดยเฉพาะในช่วงเวลา 17.00-23.00 น. น่าจะช่วยลดอุบัติเหตุการจราจรของจังหวัดท่องเที่ยวอย่างภูเก็ตได้บ้างไม่มากก็น้อย

#####

(นายแพทย์ วิพุธ พูลเจริญ)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต